

Autoriteit Consument en Markt
t.a.v. Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

ADDRESS
Statkraft Markets B.V.
ITO Toren
Gustav Mahlerplein 100
1082 MA Amsterdam
The Netherlands

TELEPHONE:
+31 (0)20 795 7800
FAX:
+31 (0)20 795 7899

YOUR REF./DATE.:
ACM/21/051270

OUR REF.

PLACE/DATE:
Amsterdam, 29 april 2021

WEBSITE:
www.statkraft.com

CHAMBER OF COMMERCE:
33304386

Geachte mevrouw, geachte heer,

Met interesse hebben wij kennis genomen van het beoordelingsverslag in het kader van het actieplan, dat TenneT ter goedkeuring bij u heeft ingediend.

Het maximaal faciliteren van grensoverschrijdende handel is belangrijk voor een efficiënte en betrouwbare elektriciteitsvoorziening. Helaas zijn de Europese regels voor de berekening van de beschikbare capaciteit op de grenzen complex en nog niet volledig geïmplementeerd. Daarbovenop komen de actieplannen en ontheffingen die aan de landelijke netbeheerders verleend worden, zowel in Nederland als in de omliggende landen. Juist daarom waarderen wij het dat dit beoordelingsplan beschikbaar is en wij in de gelegenheid zijn gesteld om te reageren.

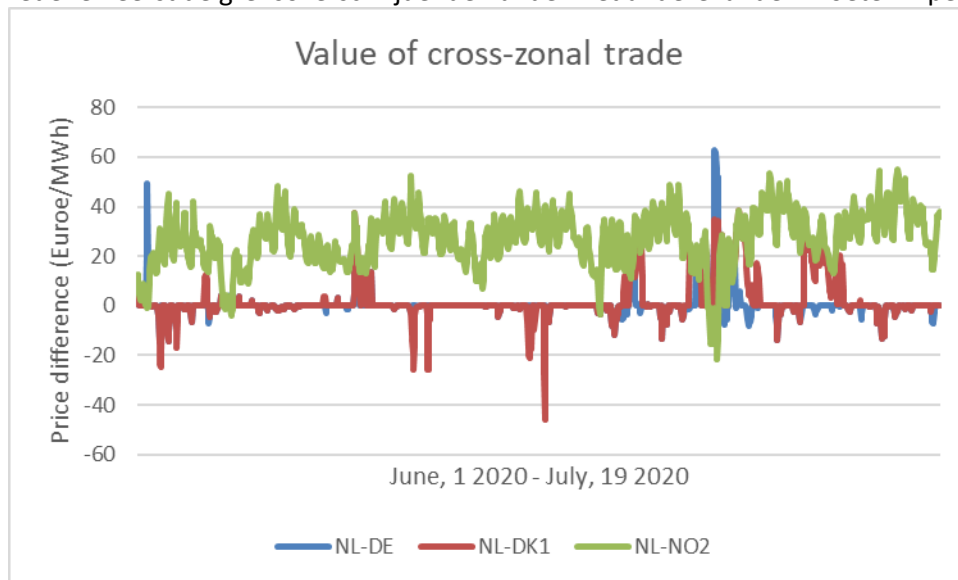
Statkraft is van mening dat het in deze discussie gaat om efficiënt congestiebeheer, ook voor congesties die zich in een biedzone bevinden. Netbeheerders hebben in essentie twee middelen voor congestiebeheer, het inperken van grensoverschrijdende handel en het toepassen van "remedial actions" zoals redispatch, waarbij ook grensoverschrijdende redispatch moet kunnen worden toegepast. Die keuze zal gerechtvaardigd moeten worden en vraagt niet alleen een technische maar ook een economische onderbouwing. Er moet duidelijkheid zijn over de locatie en de mate van congestie maar ook de welvaartseffecten van het inperken van grensoverschrijdende handel moeten worden meegenomen. Statkraft constateert dat deze duidelijkheid voor de grensoverschrijdende handel tussen Nederland en Noorwegen in het beoordelingsverslag niet wordt gegeven.

Met name in de zomer van 2020 - in de periode 1 juni tot en met 18 juli - is de import via NorNed langdurig en in grote mate ingeperkt. In die periode waren de spotprijzen in Noorwegen extreem laag, met name door een hoge beschikbaarheid van water voor productie met waterkracht. Door de lage prijzen kon niet alle beschikbare water gebruikt worden voor productie voor groene elektriciteit. Indien de volledige capaciteit van NorNed beschikbaar zou zijn geweest, was dit verlies van goedkope en groene elektriciteit minder groot geweest en zouden de Nederlandse spotprijzen lager zijn geweest. Het is duidelijk dat TenneT kampte met congesties in het Nederlandse net en het is ook evident dat inperking van de importcapaciteit via NorNed er toe bijdroeg om die congesties te verlichten. Tegelijkertijd blijkt uit het beoordelingsverslag dat de beperking van de capaciteit op NorNed niet correct is toegepast en dat de mate van beperking

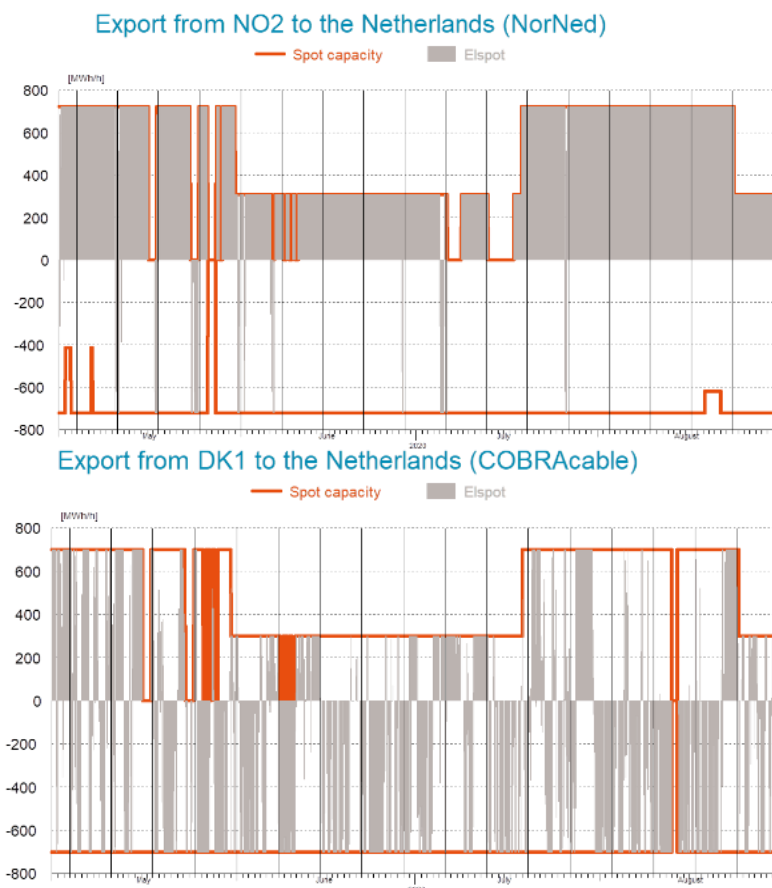
waarschijnlijk vaak te sterk was. Dit heeft geleid tot welvaartsverlies in de regio Noordwest-Europa en tot onnodig hoge prijzen in Nederland.

In het bijzonder willen we de volgende aspecten onder uw aandacht brengen.

1. De waarde van grensoverschrijdende handel met Noorwegen was in de betreffende periode veel hoger dan met Denemarken of met Duitsland. Dit wordt geïllustreerd in de volgende figuur, met de day-ahead prijsverschillen. TenneT had dus om economische redenen eerst de grensoverschrijdende handel met andere landen moeten inperken.

2. TenneT heeft blijkbaar de import vanuit Cobra en NorNed samen, willen beperken tot maximaal 600 MW import, waarbij die beperking over beide kabels is verdeeld met elk 300 MW. In veel uren in de betreffende periode was het prijsverschil met Denemarken nul Euro of zelfs negatief (prijs in Denemarken hoger dan in Nederland). In die gevallen, heeft

Nederland via de Cobra kabel niet geïmporteerd of zelfs naar Denemarken geëxporteerd. Dat wordt geïllustreerd in de volgende figuur (voor de periode mei-augustus 2020). Voor die uren had de inperking van de importcapaciteit via Cobra dus geen betekenis voor de congestie in Nederland. De inperking van de importcapaciteit op NorNed, had wel vrijwel altijd effect. Dit betekent dat NorNed in die uren niet tot 300 MW maar slechts tot 600 MW had hoeven te worden ingeperkt.

3. TenneT heeft de capaciteit op NorNed en Cobra voor vrijwel alle uren in de betreffende periode beperkt tot 300 MW (dus 600 MW in totaal). Deze waarde blijft constant, terwijl de belasting op de diverse netcomponenten – ook de netcomponenten met een congestie – varieert. De belasting van het is immers met name afhankelijk van invoeding en verbruik, die beide sterk variëren over de tijd. Dit duidt erop dat TenneT geen nauwkeurige netveiligheidsberekeningen heeft gebruikt om de grootte van deze inperking op NorNed en Cobra te bepalen. Het is dus zeer waarschijnlijk dat de inperking in veel uren onnodig groot is geweest.
4. TenneT heeft de capaciteit op NorNed en Cobra ingeperkt en geen gebruik gemaakt van grensoverschrijdende “remedial actions” zoals redispatch. Men zou kunnen beweren dat, er geen verschil is tussen het vooraf inperken van grensoverschrijdende handel en het achteraf reduceren van de uitwisseling via redispatch. Beide zullen uiteindelijk tot dezelfde uitwisseling op de kabel leiden en dus zou er geen grote invloed hebben op de inzet van productiemiddelen en dus op de totale welvaart zijn. Die redenering is echter om een aantal redenen niet correct.
 - Redispatch is met name geschikt om in te zetten als de benodigde inperking - zoals vooraf berekend - toch te laag blijkt. De mogelijkheid van redispatch staat TenneT dus toe om lagere onzekerheidsmarges in de berekening van de beschikbare capaciteit aan te houden. Dit leidt tot welvaartswinst.
 - De kosten voor “remedial actions” worden in eerste instantie door de netbeheerder gedragen. Dat zet de netbeheerder ertoe aan om een kostenafweging te maken. De netbeheerder overweegt of het wellicht mogelijk is om onderhouds- of reparatiewerkzaamheden in korter tijdsbestek uit te voeren. Dat zou zinvol zijn als de daarmee samenhangende extra kosten lager uitvallen dan de uitgespaarde kosten voor minder redispatch.
 - In dit geval waarbij zowel Cobra als NorNed betroffen zijn, zou TenneT bovendien direct gemerkt hebben dat grensoverschrijdende redispatch met Denemarken veel gunstiger was dan met Noorwegen.
 - Ten slotte hebben landelijke netbeheerders de wettelijke plicht om “remedial actions” te gebruiken (Artikel 16.4 Verordening 2019/943).
5. TenneT geeft in haar verslag aan dat zij voor wat betreft NorNed en Cobra niet aan de 70% eis heeft voldaan, maar het is voor Statkraft niet evident dat de 70% eis daadwerkelijk niet is gehaald. Zoals in sectie 5.4 van het rapport wordt uitgelegd, rekent TenneT de MACZT tussen de biedzones NL en NO uit, door de beschikbaar gestelde capaciteit te delen door de fysieke capaciteit van de kabel (dus 700 MW). Het resultaat is dan, dat als ten minste 490 MW (70% van 700 MW) beschikbaar wordt gesteld, aan de 70% eis zou zijn voldaan. Wellicht komt deze aanpak overeen met de aanbeveling van ACER, maar naar de mening van Statkraft is die aanpak incorrect en strijd met artikel 19 van de Verordening 2019/943. De 70% eis is van toepassing op elke netcomponent en op de veilig beschikbare capaciteit van dat netcomponent. In dit geval, waren NorNed en Cobra zelf volledig beschikbaar. Dus 100% van de maximale capaciteit van de kabels was beschikbaar voor handel tussen de zones NL-NO en NL-DK. De inperking werd veroorzaakt door congesties op binnenlandse

verbindingen (zoals Eemshaven-Meeden). Om te beoordelen of aan de 70% eis voor de handel tussen de zones NL en NO is voldaan, moet dus bekeken worden of 70% van veilige transportcapaciteit van deze interne netcomponenten, beschikbaar was voor grensoverschrijdende handel. Statkraft kan niet beoordelen of dat het geval was. Statkraft sluit niet uit dat bij een beschikbare capaciteit minder dan 490 MW voor de handel tussen Nederland en Noorwegen op enig moment, toch aan de 70% eis is voldaan. Maar net zo goed, zou het kunnen zijn dat bij een beschikbare capaciteit meer dan 490 MW, niet aan de 70% eis is voldaan. Deze visie, namelijk dat de 70% eis niet enkel op de capaciteit van de kabel moet worden betrokken maar op elk netcomponent die de grensoverschrijdende handel inperkt, wordt door TenneT wel toegepast op de Duits-Noorse kabel, Nordlink. Daarvoor verwijzen we naar slide 18 van de [presentatie](#) van TenneT voor het webinar van 19 november 2020 over NordLink.

6. Afgezien van de juiste interpretatie van de 70% eis, willen wij ten slotte benadrukken dat de 70% eis een minimum waarde is. Maximalisatie van welvaart door grensoverschrijdende handel binnen de technisch veilige grenzen van het net, is het doel. Daarom willen wij nogmaals wijzen op de meer algemene principes die gelden voor congestiebeheer, zoals geformuleerd in artikel 16 van Verordening 2019/943. Zoals: “Transmissiesysteembeheerders leggen geen beperking op aan het volume van de interconnectiecapaciteit die aan marktdeelnemers ter beschikking wordt gesteld om congestie binnen hun eigen biedzone aan te pakken of die als middel dient voor het beheren van stromen als gevolg van transacties binnen de biedzones.” en “Congestieproblemen van het netwerk worden aangepakt met niet-discriminerende, aan de markt gerelateerde oplossingen waarvan voor de marktdeelnemers en de betrokken transmissiesysteembeheerders efficiënte economische signalen uitgaan.”

Graag zijn wij bereid om onze reactie nader toe te lichten. Contact persoon voor Statkraft is: [REDACTED], email: [REDACTED][@statkraft.com](mailto:[REDACTED]@statkraft.com).

Hoogachtend,

[REDACTED]
Managing Director